

men Udsaldet var imidlertid kun det, som jeg troer at kunne siges med Sandhed, at Embedsstanden i det Hele taget kom i Opposition mod Regjeringen. Jeg indrømmer, at Ministeriet kunde have valgt en klogere Fremgangsmaade, saa at Embedsstanden dog kunde have virket Noget i Regjeringens Tjeneste, men under Forhold som de, der fandt Sted, kan man neppe gjøre Regning paa, at der vilde bruges den klogeste Fremgangsmaade, selv af kloge Folk, og Erfaringen viste, at, hvis Ministeriet netop vilde gjøre sig Embedsstanden til Opponenten, saa kunde den ikke have brugt nogen Fremgangsmaade, der bedre førte til Maalet end den, som det brugte. Naar man taler om Repræsentationsystemet, saa mener jeg dog, skøndt det ofte er sagt, men man kan ikke nok som gjentage det, at man maa lægge Mærke til, at her kun er Tale om et Geikammer, og, ligesom vi her have Folkething og Lands-thing, saaledes maa der ogsaa i hiint Geikammer være baade de mindre bevægelige og de mere bevægelige Elementer. Der blev forrige Dag af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts Ade Valgfreds (Monrad) henpeget til en Analogie, som det forekommer mig, at der er fuld Jøie til at fremhæve, nemlig Loven om Amtsraadenes Sammensætning, som for ikke lang Tid siden er vedtagen her i Thinget. Ogsaa der har netop den mere formuende Klasse sin særegne Repræsentation ved Siden af den anden. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgfreds (Bloug) yttrede sig dernæst om Udkastets § 45, som indeholder de Regler, hvorefter Forslagene skulle behandles, idet det staaer til Regjeringen ved 3die Behandling at forelægge Forslaget i den Form, som det finder passende. Nu er det ingenlunde min Mening at ville forsvare denne Bestemmelse; thi den forekommer ogsaa mig at være meget uheldig. Men, naar jeg ikke lægger nogen særdeles Vægt paa denne Bestemmelse, saa er det, fordi jeg holder mig fuldkommen overbevist om, at man snart vil komme til den Erfaring, at Bestemmelsen er ubrugelig. Naar Regjeringen nemlig een eller to Gange har budt Forsamlingen uden Videre ved 3die Behandling at lade de Ting komme ind i Loven, som ere forkastede

ved den foregaaende Behandling, og har sagt til Rigsraadet: Hvis I ville have Loven, maae I tage den, som den er, og hvis I forkaste den, og Loven ikke kommer ud, da er det Eders egen Sag, det er paa Eder Ansvar at blive kastet, — da forekommer det mig klart, at, saafremt Rigsraadet vil kunne have nogen Afgøelse for sig selv og vente ogsaa at faae Afgøelse hos Nationen og faae nogen virkelig Betydning, saa vil det tredje Gang sige: Nej, vi ville ikke paatage os dette Ansvar, vi vælte det over paa Regjeringen og forkaste Loven. Bestemmelsen forekommer mig saaledes snart at ville vise sig at være et Vaaben i Regjeringens Haand, som den selv maa erkjende, at den ikke kan bruge. Jeg vil ikke nægte, at det havde været særdeles uheldigt, at Rigsraadet havde faaet Initiativet, thi det er jo klart, at, hvilken Betydning man end vil tillægge Indgivelsen af Andragender, saa er denne Ret dog af en heel anden Betsaffenhed end Initiativet. Men efter min Overbeviisning er Initiativet ogsaa en Ret, som man vel kan haabe vil være en de af første, som Rigsraadet vil andrage paa at faae. Initiativet er for Tiden nægtet af Hensyn til en anden Landsdeel; men, naar det skulde vise sig, at den Frygt, som har bevirket, at Initiativet efter Udkastet er nægtet, er ugrundet, saa seer jeg ikke, at der kan være Grund til at betvivle, at jo denne Ret senere vil blive indrømmet Forsamlingen.

Jeg skal dernæst vende mig til nogle faa almindelige Betragtninger. Det er med megen Styrke blevet yttret, jeg troer af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. A. Hansen), at i det Dieblis Fællesforsatningen bliver vedtagen, vilde Rigsdagen tabe særdeles meget i Betydning. Ja, det er ganske vist, men det er en Indvending, som det forekommer mig at være klart aldeles ikke vedkommer dette specielle Forsatningsudkast; det er en Indvending, som kan gøres mod enhver Fællesforsatning, at Rigsdagen derved vil synke ned fra en Repræsentation for Staten til at være en Repræsentation for en enkelt Landsdeel, (S. A. Hansen: Det har jeg aldeles ikke omtalt!) Det fore-